

Datum
2025-09-22Diarienr
2025/1954Er referens
LI2025/00934Mottagare
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Yttrande över En ny nationell myndighet för viltförvaltning SOU 2025:50
(LI2025/00934)**

Skogsstyrelsen lämnar synpunkter på de delar av betänkandet som berör myndighetens ansvarsområde och som direkt påverkar förutsättningar och möjligheter att bidra till skogspolitikens genomförande.

Sammanfattande synpunkter

- Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av en viltförvaltningsmyndighet. Det skulle modernisera det viktiga arbetet med viltförvaltning genom ett tydligare helhetsansvar samt i högre grad jämställa brukandet av vilt med andra areella näringar, på liknande sätt som det är utformat i Norge och Finland.
- Om regeringen beslutar att inte inrätta en ny myndighet anser Skogsstyrelsen att Naturvårdsverkets instruktion kompletteras med uppgiften att skador och olägenheter som vilt orsakar förebyggs och begränsas.
- En fortsatt god myndighetssamverkan som innebär stöd att begränsa viltbetesskador i skogen är av stor relevans för Skogsstyrelsen oavsett inrättande av en ny viltförvaltningsmyndighet.
- Skogsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget om förändring av Skogsstyrelsens instruktion under förutsättning att en anslagsförstärkning sker för finansiering av Älgbetesinventering.

Allmänna synpunkter

Inom den nuvarande skogspolitiska inriktningen tolkar Skogsstyrelsen att betesskadorna i skogen behöver minska för att bidra till de skogspolitiska målens uppfyllande. För detta ändamål arbetar Skogsstyrelsen med att förse viltförvaltningen med operativt underlag som möjliggör att följa betesskadornas utveckling samt att användas som beslutsunderlag i viltförvaltningen. För att den skogspolitiska inriktningen ska omhändertas behöver samverkan med ansvariga myndigheter inom viltförvaltningen fortsätta utvecklas. När det gäller viltbetesskador i skogen har det haft stor betydelse att Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket samverkat kring konkretisering av mål inom viltförvaltningen som inbegriper viltbetesskador i

skogen. Eftersom viltförvaltningen är komplex och omfattar många nivåer – från ansvariga myndigheter till enskilda jaktlag – är det avgörande att samsynen fortsätter att utvecklas mellan och inom myndigheterna samt berörda aktörer.

Förslaget om en ny viltförvaltningsmyndighet

Skogsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om en ny viltförvaltningsmyndighet med följande motivering:

Den myndighetsinstruktion som föreslås för den nya myndigheten innebär tydligare helhetsansvar att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt. Skogsstyrelsen har arbetat kontinuerligt med viltskadeproblematiken under mycket lång tid – mer intensivt sedan 1980-talets stora älgboom. Kontinuitet, långsiktighet och tydlighet vad gäller uppdrag är ett bärande skäl till att Skogsstyrelsen tillstyrker utredningens huvudsakliga innehåll om bildandet av en ny viltförvaltningsmyndighet eftersom det ska ställas mot den gällande instruktion som idag styr Naturvårdsverkets arbete. I Naturvårdsverkets nuvarande myndighetsinstruktion finns endast två punkter som direkt berör viltförvaltningen. Hur myndigheten väljer att tolka och avväga detta uppdrag i relation till andra uppgifter har betydelse för de interna prioriteringarna och därmed för möjligheterna att främja kontinuitet och långsiktighet.

Skogsstyrelsen anser att det är ett stort och viktigt steg att förvaltning av vilda fåglar och däggdjur får en egen myndighet för att på det sättet jämföras i större utsträckning med areella näringar som jordbruk, skogsbruk och fiske. I Norge har man nyligen gått i denna riktning genom att flytta över ansvaret för jaktbart vill till Jordbruksdirektoratet. I Finland har man sedan 2011 förlagt ansvaret på viltcentralen som ligger under skog och jordbruksministeriet. Skogsstyrelsen bedömer att en ny viltförvaltningsmyndighet kommer att lyfta förvaltningsfrågan och inte minst rådgivningsfrågorna jämfört mot att de fortsatt ska ligga kvar på Naturvårdsverket vars huvudsakliga uppdrag är att genomföra miljöpolitiken. Samtidigt ser Skogsstyrelsen det som fullt möjligt att frågorna fortsatt hanteras av Naturvårdsverket, förutsatt att myndighetens instruktion kompletteras i enlighet med utredningens förslag.

I den nya viltförvaltningsmyndighetens instruktionen §7 som handlar om samverkan önskar Skogsstyrelsen att strecksatserna kompletteras med skrivning som tydliggör att samverkan ska innefatta avvägningar som underlättar genomförande myndigheternas respektive uppdrag. På detta sätt blir det tydligare att myndigheterna arbetar på uppdrag av en och samma regering.

Ändring i Skogsstyrelsens instruktion

Förutsatt en anslagsökning som täcker kostnaderna för Älgbetesinventeringen tillstyrker Skogsstyrelsen de förändringar av myndighetens instruktion som föreslås i utredningen. Skogsstyrelsen har vid flera tidigare tillfällen äskat extra anslag för att finansiera Älgbetesinventeringen och anser att detta behov kvarstår. Ett tillägg i instruktionen avseende insamlandet av statistik kan innebära att Skogsstyrelsen måste överta finansiering av dagens Älgbetesinventering (Äbin) som idag finansieras av skogsbruket. Det skulle i

så fall medföra en kostnadsökning av ca 15 miljoner för myndigheten. I övrigt skulle instruktionsförändringen inte förändra Skogsstyrelsens nuvarande arbete i nämnvärd utsträckning eftersom det redan är en prioriterad verksamhet inom myndigheten.

Om beslutet

I detta ärende har generaldirektören Herman Sundqvist beslutat och viltspecialisten Christer Kalén har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Staffan Norin, biträdande avdelningschef Johan Eriksson, enhetschef Dan Rydberg, biträdande enhetschef Sofia Blomquist och utredaren David Stålberg medverkat.